

Bjørn Faugli, Rafael Hope,
Terje Mølster og Gerd Wikan

Digital kompetanse i ungdomsskolen

Arbeidsrapport 2: Ajer

Høgskolen i Hedmark
Notat nr. 10 – 2008

Fulltekstutgave

Utgivelsessted: Elverum

Det må ikke kopieres fra notatet i strid med åndsverkloven og fotografiloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Forfatterne er selv ansvarlig for sine konklusjoner. Innholdet gir derfor ikke nødvendigvis uttrykk for Høgskolens syn.

I notatserien fra Høgskolen i Hedmark publiseres f.eks. milepældokumentasjon av et forsknings- og/eller utviklingsprosjekt, eller annen dokumentasjon på at et arbeid er i gang eller utført.

Notatet kan bestilles ved henvendelse til Høgskolen i Hedmark.
(<http://www.hihm.no/>)

Høgskolen i Hedmark

Tittel: Digital kompetanse i ungdomsskolen. Arbeidsrapport 2: Ajer			
Forfattere: Bjørn Faugli, Rafael Hope, Terje Mølster og Gerd Wikan			
Nummer: 10	År: 2008	Sider: 75	ISBN: 978-82-7671-716-7 ISSN: 1501-8555
Oppdragsgiver: Norges Forskningsråd			
Emneord: Digital kompetanse, bruk av digitale verktøy, pedagogisk bruk av IKT, IKT og læring, IKT på ungdomsskolen			
Sammendrag: <p>Dette er en arbeidsrapport fra forskningsprosjektet <i>Bruk av digitale verktøy – eleven som aktiv kunnskapsprodusent</i>. Målsettingen med prosjektet er å studere sammenhengen mellom elevenes digitale kompetanse og læring på grunnskolens ungdomstrinn. Prosjektet gjennomføres som et aksjonsforskningsprosjekt der aksjonen består i å påvirke lærerne til å bruke mer digitale verktøy i tråd med Kunnskapsløftet og kravene til digitale kompetanse. Det er en gruppe elever og lærere på Ajer ungdomsskole som er med i prosjektet. Åretta ungdomsskole på Lillehammer er med som referanseskole. Prosjektet skal følge elevene fram til de er ferdige på ungdomsskolen.</p> <p>Denne rapporten viser elevenes utvikling av digital kompetanse i løpet av skoleåret 2007/2008. Rapporten bygger på to målinger av de digitale ferdighetene til elevene: ved starten og ved slutten av det 9. skoleåret.</p>			

Hedmark University College

Title: A Survey of Digital Literacy in a Norwegian lower secondary school. Work report 2: Ajer			
Authors: Bjørn Faugli, Rafael Hope, Terje Mølster and Gerd Wikan			
Number: 10	Year: 2008	Pages: 75	ISBN: 978-82-7671-716-7 ISSN: 1501-8555
Financed by: The Research Council of Norway			
Keywords: Digital Literacy, ICT and Learning, ICT in lower secondary school, computer supported learning			
Summary: <p>This is a work report from a research project on digital literacy and learning among lower secondary learners in Norway. The overall objective is to study the possible impacts of digital literacy on learning. The project is designed as an action research project in order to improve the way digital tools are used in the learning process in the project school. It started in the autumn of 2007 and will study the pupils' achievements in their 9th and 10th year of school.</p> <p>This report is based on two surveys: at the start and at the end of the first year. Indications of changes and possible development in digital literacy among the pupils are discussed.</p>			

Forord

Dette er andre arbeidsrapport fra prosjektet Bruk av digitale verktøy – eleven som aktiv kunnskapsprodusent (2007–2010), heretter kalt Ajerprosjektet. Rapporten viser elevenes utvikling av digital kompetanse i løpet av skoleåret 2007/2008 (Faugli, Hope, Wikan, & Mølster, 2008). Prosjektet er et samarbeid mellom høgskolen i Hedmark, Hamar kommune og Ajer ungdomsskole. Det er en gruppe forskere ved høgskolen og lærere og elever ved 10. trinn på Ajer ungdomsskole som er med i prosjektet. Åretta ungdomsskole i Lillehammer er referanseskole. Prosjektet skal følge elevene i to år til de er ferdige med ungdomsskolen.

Hensikten med denne rapporten er å dokumentere hva som er gjort i prosjektet og informere om resultater som er oppnådd så langt.

Prosjektet får støtte fra Norges Forskningsråd gjennom forskningsprogrammet Praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning. Et forprosjekt ble gjennomført i 2006 for å forankre prosjektet blant lærerne på prosjektskolen og for å planlegge et hovedprosjekt. Hovedprosjektet startet august 2007 og skal avsluttes juli 2010.

Prosjektet blir gjennomført som et aksjonsforskningsprosjekt, noe som innebærer forandringer både for lærerne og elevene ved prosjektskolen. Det manifesterer seg først og fremst ved at de stadig blir utsatt for nye digitale verktøy og nye arbeidsmåter og undervisningsmetoder. De må også finne seg i til stadighet å ha nysgjerrige forskere rundt seg som lurer på hvordan de opplever forandringene. Vi er derfor takknemlig for at Ajer ungdomsskole har stilt seg så positive til prosjektet. Vi vil også takke Hamar kommune for stor interesse og velvillighet når det gjelder å legge forholdene til rette og Åretta ungdomsskole for at de har stilt seg til rådighet som referanseskole.

Hamar oktober 2008

INNHOOLD

Forord	7
Innledning	11
1. Bakgrunnsopplysninger	13
Oppsummering bakgrunnsopplysninger.....	14
2. Bakgrunnsopplysninger PC-bruk	15
Oppsummering bakgrunnsopplysninger PC-bruk.....	21
3. Læringsplattformen	23
Oppsummering læringsplattformen.....	27
4. Word	29
Oppsummering Word.....	34
5. Excel	35
Oppsummering Excel.....	37
6. Power Point	39
Oppsummering Power Point.....	42
7. Bearbeiding av bilder	43
Oppsummering bearbeiding av bilder.....	46

8. Video	47
Oppsummering video.....	49
9. Lyd	51
Oppsummering lyd.....	53
10. Dataspill	55
Oppsummering dataspill.....	56
11. Internett	57
Oppsummering Internett.....	62
12. E-post	63
Oppsummering E-post.....	64
13. Nettadresser elevene bruker	65
Oppsummering nettsteder elevene bruker?.....	72
14. Oppsummering	73
Referanse.....	75

INNLEDNING

I løpet av høsten 2007 og våren 2008 ble det gjennomført en kartlegging av digital ferdighet og digital kompetanse blant elevene på niende trinn ved Ajer ungdomskole. En av målsettingene for forskningsprosjektet er å bidra til at elevenes digitale ferdigheter og deres kompetanse øker. Det var derfor nødvendig å foreta en kartlegging ved prosjektstart og følge opp med en ny kartlegging etter at prosjektet har pågått i ett år. I denne arbeidsrapporten blir resultatene presentert. Ettersom dette er en statusrapport vil det i all hovedsak være en presentasjon av status og lite forsøk på analyse. Svarkategoriene er: vet ikke, helt uenig, delvis uenig, delvis enig og helt enig. I en god del av utsagnene har vi valgt å tolke delvis enig og helt enig som positive utsagn, det vil si at elevene har svart bekreftende på utsagnet. Det vil komme fram under hver tabell hvordan vi har tolket svarene. Høsten 2007 var det totalt 87 elever som besvarte undersøkelsen, våren 2008 var det 74 elever. I denne arbeidsrapporten har vi valgt å ikke ta med de som har svart ufullstendig. Det vil derfor ikke helt være helt identiske tabeller fra forrige baseline rapport til denne.

1. BAKGRUNNSOPPLYSNINGER

Det ble kartlagt noen bakgrunnsopplysninger om elevene. Hensikten med å samle inn data på kjønn og trivsel og ambisjoner er å se om det er faktorer som vil påvirke digitale ferdigheter og digital kompetanse i dag og endringer i denne kompetansen gjennom prosjektperioden. Det er andre studier som viser blant annet at jenter og gutter har noe ulikt forhold til bruk av digitale hjelpemidler og noe ulik kompetanse.

Tabell 1. 1 Kjønn

	Prosent -07	Prosent -08
Gutt	42,5	39,2
Jente	57,5	60,8
Total	100,0	100,0

Vi legger merke til at det er liten endring i forholdet mellom kjønnene fra 2007 til 2008. Det er litt flere jenter som har besvart undersøkelsen.

Tabell 1.2 Liker meg på skolen

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	2,5	1,4
Helt uenig	1,3	6,8
Delvis uenig	8,9	20,3
Delvis enig	53,2	44,6
Helt enig	34,2	27,0
Total	100,0	100,0

Det er en markant nedgang på antall elever som er helt eller delvis enig i at de liker seg på skolen.

De store flertall av elevene (76 %) sa i 2007 at de likte å lære fag på skolen. Det var stor forskjell på jenter og gutter. 85 % av jentene og bare 65 % av guttene sa at de liker å lære fag på skolen. Nå er det 69 % som er helt eller delvis enig i utsagnet, av dette er det 71 % av jentene og 65,5 % av guttene som sier at de liker å lære fag på skolen.

Tabell 1.3 Viktig med gode karakterer

	Prosent -07	Prosent -08
Delvis uenig	2,5	1,4
Delvis enig	15,0	21,6
Helt enig	82,5	77,0
Total	100,0	100,0

Det er heller ikke like viktig med gode karakterer. Her er riktig nok overgangen fra helt enig til delvis enig. Det betyr at om man ser på disse to svarkategoriene under ett så er det ingen endring fra sist år. Mens 80 % av jentene og 70 % av guttene var helt enig i utsagnet i 2007 er det for siste måling 71 % av jentene og 86 % av guttene som er enige i utsagnet i 2008.

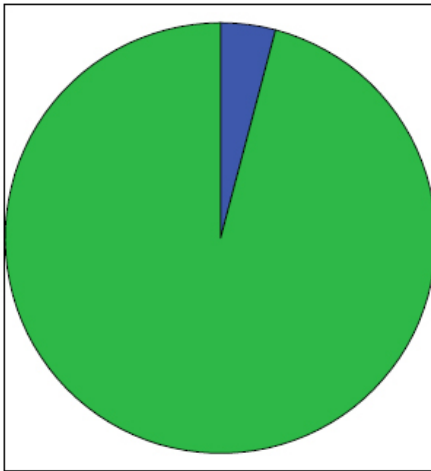
Oppsummering bakgrunnsopplysninger

Det er en klar tendens i svarene fra elevene at de ikke lengre trives like godt på skolen som tidligere. Samme tendens viser seg når det gjelder spørsmål om å like å lære fag. Det er heller ikke like viktig med gode karakterer. Vi legger også merke til en viss utjamning mellom kjønnene i disse spørsmålene.

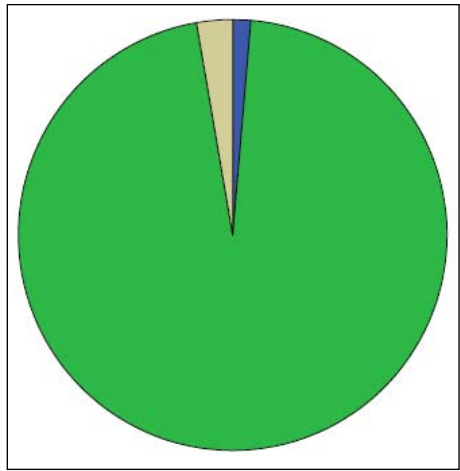
2. BAKGRUNNSOPPLYSNINGER PC-BRUK

Vi har samlet inn noen bakgrunnsopplysninger om PC bruk. De blir presentert i dette kapitlet. Først spurte vi om hvor mange av elevene som hadde tilgang på PC hjemme.

Har PC hjemme -07

Har PC hjemme -08

Ingen hjemmePC
har PC hjemme
Missing

Ca. 90 % av de elevene på niende trinn som har besvart disse to undersøkelsene sier at de har PC hjemme. Hvor stor andel av alle elevene som har PC hjemme vet vi ikke, men det kan være grunn til å tro at vi har en skjevhet i utvalget her. I følge lærerne på trinnet er det flere elever enn det vi har fanget opp som ikke har PC hjemme.

Tabell 2.1 Liker å jobbe med PC

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	
Helt uenig		1,4
Delvis uenig		1,4
Delvis enig	20,0	24,3
Helt enig	78,8	73,0
Total	100,0	100,0

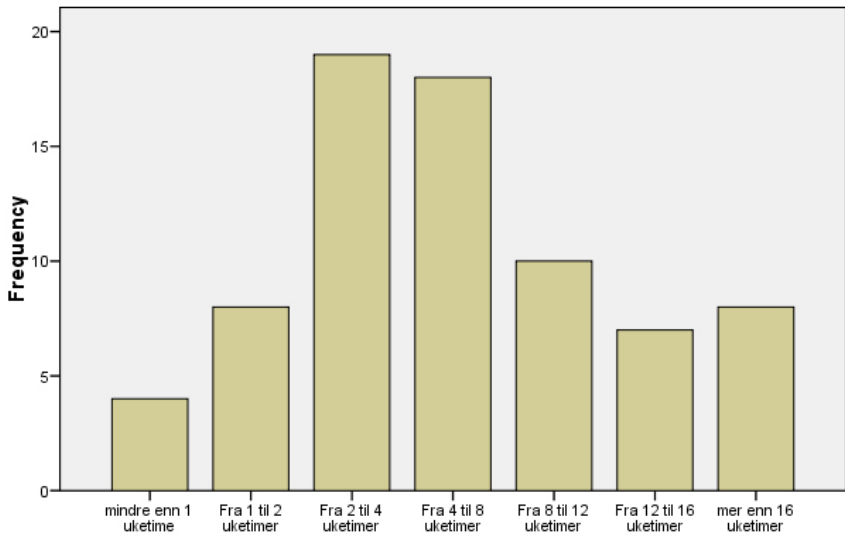
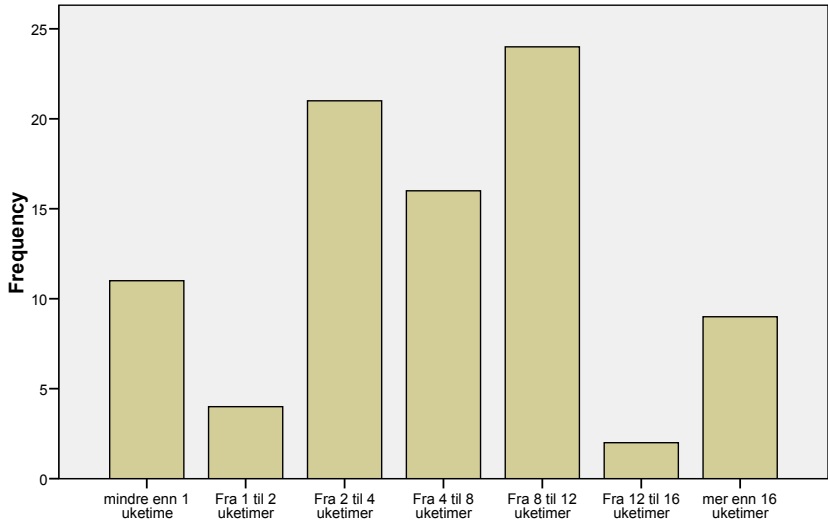
Hele 78,8 % av elevene sa seg helt enig i utsagnet om at de liker å jobbe med PC i 2007, for vårens måling har dette falt litt til 73 %. Andelen som er delvis enig i utsagnet har økt tilsvarende. Det er her liten forskjell mellom kjønnene både i 2007 målingen og i 2008 målingen.

Tabell 2.2 Bruker datamaskin daglig

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	
Delvis uenig	3,8	6,8
Delvis enig	7,5	13,5
Helt enig	87,5	79,7
Total	100,0	100,0

Vi ser samme tendens som ovenfor. Det er færre elever som bruker datamaskinen daglig i den siste undersøkelsen. Også her er det liten eller ingen forskjell mellom kjønnene.

1.7 Antall timer du jobber med PC

1.7 Antall timer du jobber med PC

Det er stadig stor variasjon i hvor mange timer elevene bruker foran en PC i løpet av en uke, men tendensen er at bruken jevner seg noe mer ut. Gjennomsnittet er for begge målingene 4–8 timer. Begge målingene viser at kun i overkant av 10 % av elevene arbeider mer enn 16 timer med PC i uka. Det er interessante kjønnsforskjeller her. Det var bare 6 % av jentene som arbeider mer enn 16 timer i uka på PC, mens det var hele 16 % av guttene som arbeider mer enn 16 timer. De tilsvarende tallene for 2008 målingen viser at 11 % av jentene og 10 % av guttene brukte mer enn 16 timer uken på PC. Det var, i 2007, over 65 % av guttene som arbeider mindre enn 4 timer i uka, for 2008 har dette sunket til 38 %. For jentene er det 44,5 % som i 2008 jobbet mindre enn 4 timer uken på PC.

Tabell 2.3 Veksler mellom flere vinduer samtidig

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	2,7
Helt uenig	1,3	
Delvis uenig	2,5	4,1
Delvis enig	11,3	6,8
Helt enig	83,8	86,5
Total	100,0	100,0

For begge undersøkelsene er det et stabilt flertall som behersker å jobbe med flere vinduer samtidig.

Tabell 2.4 Bruker mange ulike PC-verktøy når jeg jobber på maskinen

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	2,7
Helt uenig	1,3	
Delvis uenig	3,8	5,4
Delvis enig	40,0	37,8
Helt enig	53,8	54,1
Total	100,0	100,0

Også for dette spørsmålet er det et stabilt flertall som er helt eller delvis enig i påstanden.

Tabell 2.5 Filene mine finner jeg uten problemer

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	
Helt uenig	1,3	
Delvis uenig	3,8	2,7
Delvis enig	28,8	27,0
Helt enig	65,0	70,3
Total	100,0	100,0

Nesten alle elever påstår, i begge undersøkelsene, at de finner filene sine uten problemer.

Tabell 2.6 Jeg vet hvordan jeg skal søke etter filer som har blitt borte

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	3,8	1,4
Helt uenig	1,3	1,4
Delvis uenig	8,8	5,4
Delvis en	30,0	23,0
Helt enig	56,3	68,9
Total	100,0	100,0

Det er en markant økning av elever som er helt enige i at de vet hvordan de skal søke etter filer som har blitt borte. Tilsvarende er det også nærmest en halvering av antall elever som vil ha behov for hjelp til å finne igjen filer.

Tabell 2.7 Filer organiserer jeg i mapper

	Prosent -07	Prosent -08
Delvis uenig	5,0	4,1
Delvis enig	20,0	14,9
Helt enig	75,0	81,1
Total	100,0	100,0

Det er en viss økning i antall elever som er helt enige i at de organiserer filene i mapper.

Tabell 2.8 Filer flytter og kopierer jeg etter behov

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	
Delvis uenig	3,8	6,8
Delvis enig	20,0	10,8
Helt enig	75,0	82,4
Total	100,0	100,0

Også for flytting og eller kopiering av filer er det en viss økning av antall elever som er helt ening i utsagnet.

Tabell 2.9 Liker å lære nye PC-verktøy

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	2,5	1,4
Helt uenig		1,4
Delvis uenig	6,3	8,1
Delvis enig	41,3	41,9
Helt enig	50,0	47,3
Total	100,0	100,0

Det er et stabilt høyt antall elever som liker å lære nye PC-verktøy. For begge målinger ca. 90 % som er helt eller delvis ening i at de liker det.

Tabell 2.10 Søker hjelp på Internett når jeg har problemer med pc

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	6,6	5,5
Helt uenig	42,1	35,6
Delvis uenig	22,4	17,8
Delvis enig	15,8	21,9
Helt enig	13,2	19,2
Total	100,0	100,0

Elevene er stadig ikke så vant til å bruke PC og internett at de fleste finner det selvsagt å søke på internett når de har problemer med datamaskinen.

Det var 29 % som sier seg helt enig eller delvis enig i at de gjør det i 2007, mens dette øker til 41 % i undersøkelsen for 2008. Flertallet gjør det med andre ord ikke. Det er mer vanlig blant guttene enn blant jentene å søke på internett for å løse PC problemer, 21 % av guttene og 4 % av jentene i 2007 og ca 24 % av guttene 16 % av jentene i 2008. Det kan dermed se ut som det nærmer seg en utjamning mellom kjønnene i denne bruken av Internett.

Oppsummering bakgrunnsopplysninger PC-bruk

Selv om det store flertallet av elevene liker å jobbe med PC og bruker data-maskinen daglig er det en fallende tendens i disse to spørsmålene. Ellers er det en økning i antallet, eller et meget stabilt flertall, som behersker de grunnleggende ferdighetene det spørres om i dette kapittelet. Vi legger også merke til en viss utjamning mellom kjønnene der undersøkelsen har registrert kjønnsforskjeller tidligere.

3. LÆRINGSPLATTFORMEN

Læringsplattformen It,s learning ble innført på Ajer ungdomskole i løpet av skoleåret 2006/2007. Skolen legger stor vekt på denne som følgende sitat fra skolens hjemmeside illustrerer:

Krav til digital kompetanse er tydelig i Kunnskapsløftet. Vi har tatt i bruk den elektroniske læringsplattformen «it's learning». Dette er med på å lette kommunikasjonen med og oppfølgingen av den enkelte elev. I Kunnskapsløftet er det å bruke digitale verktøy en grunnleggende ferdighet på linje med å lese, skrive, regne og utrykke seg muntlig. Utfordringene dette skoleåret ligger i å utnytte de digitale mulighetene som ligger i en læringsplattform. Vi må la elevene få bruke digitale verktøy i læringsarbeidet på forskjellige måter... Lærerne legger ut fagstoff, oppgaver, tester og beskjeder daglig. Derfor er det viktig at vi etablerer en læringskultur på Ajer som gjør det naturlig å logge seg på it's learning hver dag.

Ut fra den vekt som skolen selv legger på læringsplattformen, mener vi at det er viktig å finne ut hvordan og i hvilken grad elevene opplever nytten av og i hvilken grad de bruker plattformen.

Tabell 3.1 Bruker læringsplattform ofte

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	6,3	4,2
Helt uenig	12,7	20,8
Delvis uenig	46,8	45,8
Delvis enig	30,4	26,4
Helt enig	3,8	2,8
Total	100,0	100,0

Et mindretall av på 34 % av elevene sa i 2007 at de er delvis enig eller helt enig i utsagnet om at de bruker læringsplattformen ofte. Dette er nå sunket til 29 % i målingen for 2008. Ofte er ikke definert, så her er det kun elevenes subjektive opplevelse av hva ofte er som vi må legge til grunn ved tolkningen. Imidlertid er dette et lavere tall enn det vi hadde forventet ut fra den satsingen som skolen har sagt til oss at de har gjort på innføring av it's learning som kommunikasjons- og formidlingsplattform mellom skolen, lærerne og elevene. 37 % av jentene brukt plattformen ofte, tallet for guttene var 30 %. Dette er nå snudd noe for i 2008 var tallene 25 % for jentene og 36 % for guttene.

Et interessant funn er at den større andel av de elevene som sa seg helt enig at det var viktig med gode karakterer sa seg enig at de brukte læringsplattformen ofte (35 %) enn blant elevene som bare var delvis enig i at karakterer var viktig (18 %). Dette forholdet er temmelig stabilt også på 2008-målingen.

Tabell 3.2 Finner alle aktuelle opplysninger om skolearbeidet på læringsplattformen

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	3,8	8,3
Helt uenig	11,4	8,3
Delvis uenig	32,9	34,7
Delvis enig	41,8	40,3
Helt enig	10,1	8,3
Total	100,0	100,0

Ca. 50 % av elevene sier seg helt eller delvis enig i at de finner aktuelle opplysninger om skolearbeidet på læringsplattformen i de to undersøkelsene. Det er her ingen kjønnsforskjell, men de som synes at karakterer er viktig er mest enig i utsagnet. Det tyder på at de elevene elever som er opptatt av gode karakterer er de som finner læringsplattformen mest nyttig.

Tabell 3.3 Finner alle aktuelle dokumenter fra lærerne på læringsplattformen

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	8,9	5,6
Helt uenig	12,7	2,8
Delvis uenig	34,2	41,7
Delvis enig	32,9	37,5
Helt enig	11,4	12,5
Total	100,0	100,0

Det er en svak økning i antall elever som er helt eller delvis enig i at de finner alle aktuelle dokumenter fra lærerne på læringsplattformen. I 2007 målingen var det 44 % som mente dette, i 2008 har dette steget til 50 %.

Tabell 3.4 Leverer eget produsert arbeid på læringsplattformen

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	6,3	4,2
Helt uenig	5,1	5,6
Delvis uenig	21,5	22,2
Delvis enig	49,4	45,8
Helt enig	17,7	22,2
Total	100,0	100,0

Det er stabilt rundt 68 % av elevene som er helt eller delvis enig i at de leverer eget produsert arbeid på læringsplattformen. Hvilke krav det er til innleveringer på læringsplattformen er ikke undersøkt.

Tabell 3.5 Kommuniserer med andre elever på læringsplattformen

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	2,8
Helt uenig	13,9	33,3
Delvis uenig	29,1	33,3
Delvis enig	32,9	22,2
Helt enig	22,8	8,3
Total	100,0	100,0

Det er en markant nedgang i antall elever som er helt eller delvis enig i at de kommuniserer med andre elever på læringsplattformen. I undersøkelsen i 2007 var tallet over 55 % for undersøkelsen i 2008 har dette sunket til rundt 31 %. Dette spørsmålet må sees i sammenheng med andre spørsmål i undersøkelsen der det spørres etter andre kommunikasjonsplattformer og her legger man merke til en markant økning.

Tabell 3.6 Bruker læringsplattformen for å samarbeide med andre elever

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,1	6,9
Helt uenig	16,7	18,1
Delvis uenig	37,2	43,1
Delvis enig	26,9	27,8
Helt enig	14,1	4,2
Total	100,0	100,0

Det er også en markant nedgang i antallet som er enige i at læringsplattformen benyttes for å samarbeide med andre elever, fra 41 % i 2007 til 32 % i 2008. Også dette spørsmålet må sees i sammenheng med andre tilsvarende spørsmål i undersøkelsen som omfatter andre samarbeidsarenaer.

Oppsummering læringsplattformen

Undersøkelsen registrerer at det er færre som benytter læringsplattformen i år sammenlignet med forrige år. Det er også av interesse at det forrige år var et flertall av jentene som brukte læringsplattformen ofte. I inneværende år har dette snudd, nå er det flest gutter som bruker den ofte. I 2008 er det litt flere som finner alle aktuelle dokumenter fra lærerne på plattformen, ca 50 % av elevene. Det er et stabilt flertall av elevene som leverer eget arbeid på plattformen. Vi legger også merke til at det virker som om de elevene som er mest opptatt av gode karakterer finner læringsplattformen mest nyttig.

Den klareste tendensen under dette kapittelet er den markante nedgangen i kommunikasjon og samarbeid med andre elever ved hjelp av læringsplattformen. Vi legger imidlertid merke til senere i rapporten at for de aktuelle elevene har nettkommunikasjon en markant økning på mer åpne verktøy.

4. WORD

Vi spurte om hvordan skriveverktøyet Word blir brukt og hvor avanserte Wordbrukere elevene var.

Tabell 4.1 Bruker Word ofte

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,1	1,4
Helt uenig	12,7	8,1
Delvis uenig	30,4	29,7
Delvis enig	40,5	47,3
Helt enig	11,4	13,5
Total	100,0	100,0

Her er det registrert en økning i hvor mange som bruker Word ofte. Ved målingen i 2007 var det rundt halvparten av elevene som var helt eller delvis enig i påstanden, mens i siste måling har dette steget til over 60 %.

Tabell 4.2 Bruker Word til skriftlige lekser

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	2,5	
Helt uenig	5,1	1,4
Delvis uenig	10,1	2,7
Delvis enig	32,9	32,4
Helt enig	49,4	63,5
Total	100,0	100,0

I bruken av Word til skriftlige lekser har det også vært en markant økning fra første til andre måling.

Tabell 4.3 Bruker stavekontroll i Word

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,1	4,1
Helt uenig	9,0	8,1
Delvis uenig	16,7	13,5
Delvis enig	28,2	25,7
Helt enig	41,0	48,6
Total	100,0	100,0

Stavekontrollen kan de fleste av elevene bruke. Det er også her en liten økning i antallet som benytter stavekontrollen. En ting som vi legger merke til er at i målingen i 2007 var det vesentlig jentene som benyttet denne funksjonaliteten, mens for målingen i 2008 har dette jevnet seg ut.

Tabell 4.4 Bruker tabeller for plassering av elementer i Word

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	11,4	9,5
Helt uenig	11,4	17,6
Delvis uenig	32,9	31,1
Delvis enig	31,6	32,4
Helt enig	12,7	9,5
Total	100,0	100,0

Det kan virke som det er en liten nedgang i bruken av tabeller for plassering av elementer i Word.

Tabell 4.5 Benytter ofte bilder i Word dokumenter

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	2,5	2,7
Helt uenig	8,9	13,5
Delvis uenig	22,8	17,6
Delvis enig	38,0	45,9
Helt enig	27,8	20,3
Total	100,0	100,0

Det kan virke som om det er en liten nedgang i antallet som ofte bruker bilder i Word dokumenter. Grupperes helt og delvis enig samt helt og delvis uenig vil det være enklere å konkludere med at det er en stabil bruk av bilder i tekstdokumenter.

Tabell 4.6 Bruker ulike stiler i Word

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	9,0	6,8
Helt uenig	6,4	8,1
Delvis uenig	12,8	10,8
Delvis enig	32,1	31,1
Helt enig	39,7	43,2
Total	100,0	100,0

Bruken av ulike stiler i Word er stabilt mellom de to målingene.

Tabell 4.7 Skriver ofte Word dokumenter sammen med andre

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,1	2,7
Helt uenig	13,9	20,3
Delvis uenig	41,8	32,4
Delvis enig	32,9	33,8
Helt enig	6,3	10,8
Total	100,0	100,0

Det er en liten økning i antallet som er helt eller delvis enig i at de skriver Word dokumenter sammen med andre. Mens det i 2007 var 40 % av guttene og 30 % av jentene er det i siste måling 55 % av guttene og 39 % av jentene som er helt eller delvis enig i utsagnet.

Tabell 4.8 Bruker gjennomgangsverktøyet i Word

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	24,1	31,5
Helt uenig	15,2	11,0
Delvis uenig	25,3	23,3
Delvis enig	24,1	20,5
Helt enig	11,4	13,7
Total	100,0	100,0

Det er rimelig stabilt antall som bruker gjennomgangsverktøyet i Word. Det er der i mot en økning i antallet som ikke vet om de benytter dette verktøyet. Det er i siste måling over 50 % av guttene som ikke vet eller er helt uenige i påstanden, mens det tilsvarende tallet for jentene er ca. 36 %.

Tabell 4.9 Jobber ofte med sammensatte tekster

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	21,8	26,4
Helt uenig	10,3	6,9
Delvis uenig	21,8	23,6
Delvis enig	30,8	30,6
Helt enig	15,4	12,5
Total	100,0	100,0

Det er rimelig stabilt med over 40 % som ofte jobber med sammensatte tekster. Det er litt forbausende at antallet som svarer Vet ikke er økende. Det er en mulighet for at elevene svarer på om de bruker Word til sammensatte tekster og ikke generelt på om de lager sammensatte tekster. Det har vært en utstrakt bruk av sammensatte tekster i siste skoleår, bl.a. i forbindelse med digitale historier og bruke av verktøyet Photo Story.

Tabell 4.10 Vet hvordan en automatisk innholdsfortegnelse skal settes inn

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	27,8	28,4
Helt uenig	26,6	24,3
Delvis uenig	25,3	21,6
Delvis enig	13,9	14,9
Helt enig	6,3	10,8
Total	100,0	100,0

Det er stabilt over 50 % som svarer Vet ikke eller helt uenig i om de vet hvordan en automatisk innholdsfortegnelse skal settes inn. Samtidig er det en liten økning blant de som sier seg helt enig i påstanden.

Tabell 4.11 Vet hvordan et stikkordsregister skal lages

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	22,8	16,2
Helt uenig	16,5	13,5
Delvis uenig	16,5	28,4
Delvis enig	29,1	21,6
Helt enig	15,2	20,3
Total	100,0	100,0

Det er en klar nedgang i antallet som svarer Vet ikke eller er helt uenig i om de vet hvordan et stikkordsregister skal lages. Her er det en økning fra 15 % til 20 % som er helt enig i påstanden.

Mange vil hevde at det er mye enklere å sette inn en innholdsfortegnelse enn å lage et stikkordsregister. En innholdsfortegnelse krever stort sett at man benytter stiler i Word og man behøver ikke lage et stort dokument for å ha glede av en innholdsfortegnelse. Et stikkordsregister er noe de fleste forbin-der med fagbøker eller lignende og dermed dokumenter på en gitt størrelse. I tillegg må stikkordsregisteret lages mer eller mindre for hånd, hvert stikkord må registreres for seg og det er liten hjelp av automatiske funksjoner i Word annet enn det å lage stikkordsregisteret når alle aktuelle ord er markert.

Oppsummering Word

Det er registrert en liten økning i antallet som benytter Word på den aller enkleste måten. Med litt mer avansert bruk av verktøyet er det stabilt eller en liten nedgang. For de mest avanserte funksjonene som det spørres om er det et klart flertall av elevene som ikke behersker den aktuelle funksjonen. Det er også et ganske stort antall elever som svarer «Vet ikke» på disse spørsmålene. Også i dette kapittelet ser det ut som det er en kjønnsutjamning i forhold til den første målingen.

Vi legger også merke til en mulig svakhet ved spørreskjemaet under spørsmålet om de jobber med sammensatte tekster. Siste skoleår har elevene jobbet mye med sammensatte tekster, men ikke benyttet verktøyet Word. Dette kan være årsaken til den relativt lave prosenten av antall elever som er helt enige i spørsmålet.

5. EXCEL

Det har vært mye fokus på bruk av regneark på skolen i inneværende år. Det ser vi klare spor av i undersøkelsen. Dette er det kapittelet i undersøkelsen der økningen i verktøykunnskap er mest markant.

Tabell 5.1 Vant til å bruke Excel

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	3,8	4,1
Helt uenig	19,0	12,2
Delvis uenig	25,3	17,6
Delvis enig	41,8	43,2
Helt enig	10,1	23,0
Total	100,0	100,0

Det er en markant økning fra 52 % til 66 % av de elevene som sier at de er vant til å bruke Excel.

Tabell 5.2 Bruker mange funksjoner i Excel

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	12,7	8,1
Helt uenig	22,8	10,8
Delvis uenig	32,9	27,0
Delvis enig	22,8	35,1
Helt enig	8,9	18,9
Total	100,0	100,0

31 % sa at de bruker mange funksjoner i Excel i 2007 mens 54 % svarer tilsvarende i siste måling. Igjen er det vanskelig å tolke hva elevene mener med vant til å bruke og mange funksjoner ettersom det ikke er definert for elevene på forhånd.

Tabell 5.3 Skriver egne formler i Excel

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	8,9	5,4
Helt uenig	24,1	21,6
Delvis uenig	43,0	28,4
Delvis enig	20,3	21,6
Helt enig	3,8	23,0
Total	100,0	100,0

Mens 24 % av elevene sa at de kunne skrive egne formler i Excel i 2007 er det tilsvarende tallet for 2008 nær 45 %.

Det er en viss kjønnsutjevning når det gjelder bruk av Excel. For eksempel var det 14 % av jentene og vel 31 % av guttene var helt eller delvis enig i at de kan skrive egne formler i Excel, mens tallene for siste måling er 46 % for jentene og 41 % for guttene.

Tabell 5.4 Lager grafiske framstillinger i Excel

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	16,5	16,4
Helt uenig	20,3	12,3
Delvis uenig	39,2	28,8
Delvis enig	17,7	20,5
Helt enig	6,3	21,9
Total	100,0	100,0

24 % kunne lage grafiske framstillinger i 2007 og for 2008 har dette steget til 42 %.

Tabell 5.5 Bruker grafiske framstillinger fra Excel i andre typer dokumenter

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	11,5	14,9
Helt uenig	15,4	13,5
Delvis uenig	23,1	23,0
Delvis enig	34,6	28,4
Helt enig	15,4	20,3
Total	100,0	100,0

Det er stabilt nær 50 % av elevene sier at de er delvis enig eller helt enig i at de kan bruke grafiske framstillinger i Excel i andre typer dokumenter. Det tyder på at kopieringsfunksjon/sett inn funksjonen er det mange elever som kjenner til og det er jo en funksjon som fungerer på samme måte i alle Office programmer. Det er litt forbausende at andelen som svarer Vet ikke øker noe for dette spørsmålet.

Oppsummering Excel

Dette er det kapittelet hvor spørreundersøkelsen registrerer størst framgang. For de fleste spørsmålene i kapittelet er det registrert en markant økning av elever som har bedret sin kompetanse i bruken av verktøyet. Vi registrerer også her en utjamning mellom kjønnene, i 2007 var dette et verktøy som guttene behersket bedre enn jentene, nå er de omtrent like gode.

6. POWER POINT

Power Point er et mye brukt presentasjonsverktøy i niende klasse på denne skolen. Dette har også vært observert av prosjektet i inneværende år. Elevene har også benyttet Photo Story til presentasjoner av fagstoff på skolen. Undersøkelsen har ikke eget fokus på dette verktøyet, men det er viktig å huske på denne muligheten for presentasjoner når vi ser på resultatene i dette kapittelet.

Tabell 6.1 Bruker PowerPoint for å presentere fagstoff på skolen

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	1,4
Helt uenig		1,4
Delvis uenig		1,4
Delvis enig	26,6	32,4
Helt enig	72,2	63,5
Total	100,0	100,0

Nær sagt alle elevene svarer positivt på dette spørsmålet i begge undersøkelsene.

Tabell 6.2 Har mye tekst i presentasjoner

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	2,7
Helt uenig	7,6	20,3
Delvis uenig	29,1	39,2
Delvis enig	45,6	27,0
Helt enig	16,5	10,8
Total	100,0	100,0

Det er en markant bedring i hvordan man bruker et slikt presentasjonsverktøy. Over 60 % sa at de ofte brukte mye tekst i presentasjonene i 2007, mens det tilsvarende tallet for 2008 er 38 %. Erfaringsmessig er det uheldig å bruke mye tekst på en Power Point presentasjon. Jentene bruker mindre tekst enn guttene, mens det i 2007 er 22 % av guttene og bare 10 % av jentene som sier seg helt enig i at de bruker mye tekst, er det for 2008 bare gutter som er helt enig i påstanden.

Tabell 6.3 Bruker ofte andre verktøy sammen med PowerPoint for å lage en presentasjon

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	6,3	9,7
Helt uenig	8,9	4,2
Delvis uenig	16,5	20,8
Delvis enig	40,5	41,7
Helt enig	27,8	23,6
Total	100,0	100,0

Det er et stabilt flertall av elevene som ofte bruker andre verktøy sammen med Power Point for å lage en presentasjon i begge undersøkelsene.

Tabell 6.4 Bruker ofte nye presentasjonsmaler

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	17,7	16,2
Helt uenig	2,5	8,1
Delvis uenig	15,2	21,6
Delvis enig	38,0	33,8
Helt enig	26,6	20,3
Total	100,0	100,0

Det er en nedgang i antallet som er helt eller delvis enig i at de ofte bruker nye presentasjonsmaler. Det var 64 % av elevene som svarte slik å spørsmålet i 2007, mens det for 2008 bare var 54 %. Det er interessant at det er et relativt høyt antall elever som svarer at de ikke vet i begge undersøkelsene, det tolker vi til at de ikke kjenner til disse mulighetene i Power Point. Det er flere jenter enn gutter som ikke vet om de bruker nye presentasjonsmaler i begge målingene, men dette snur når vi ser på svarene til helt uenig. Det var også færre jenter som sa seg helt enig i utsagnet i 2007 mens dette har jevnet seg ut i den siste målingen.

Tabell 6.5 Lager ofte presentasjoner med egendefinert animasjon

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	16,7	16,2
Helt uenig	19,2	31,1
Delvis uenig	25,6	20,3
Delvis enig	28,2	21,6
Helt enig	10,3	10,8
Total	100,0	100,0

Over 38 % av elevene laget presentasjoner med egendefinert animasjon i 2007, mens dette har sunket til 32 % i siste måling. Tilsvarende har andelen som er helt uenig i utsagnet økt betraktelig. Det er noe mer krevende enn å bruke de faste presentasjonsmalene. Over 16 % svarer vet ikke i begge målingene, det må tyde på at de ikke forstår spørsmålet og ikke har datakunnskaper til å vite hva egendefinert animasjon er.

Tabell 6.6 Leser ofte inn kommentarer til presentasjoner

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	13,9	9,5
Helt uenig	35,4	29,7
Delvis uenig	22,8	28,4
Delvis enig	12,7	23,0
Helt enig	15,2	9,5
Total	100,0	100,0

Et mindretall på vel 28 % av elevene sa i 2007-målingen at de leser inn kommentarer til presentasjonen. For siste måling er dette steget til 32,5 % samtidig er antallet som er helt enig blitt redusert betydelig. For 2007-målingen leste 30 % av guttene inn kommentarer og i underkant av 22 % av jentene, for 2008 er tallene nær 45 % av guttene og 24 % av jentene.

Oppsummering Power Point

Dette er et verktøy som alle elevene behersker på en enkel måte. Det er også en klar positiv tendens i økt bevissthet i hvordan Power Point brukes på en fornuftig måte. Det er for eksempel svært få som hevder at de har mye tekst i presentasjonene og vi legger merke til at det bare er gutter som er helt enige i at de bruker mye tekst. For den litt mer avanserte bruken av Power Point er det en svak nedgang og for den mest avanserte bruken er det bare rundt 30 % av elevene som behersker. Vi legger også merke til at det er markant flere gutter enn jenter som leser inn kommentarer til sine presentasjoner.

7. BEARBEIDING AV BILDER

Tabell 7.1 Tar bilder med mobiltelefon

	Prosent -07	Prosent -08
Helt uenig	8,9	9,7
Delvis uenig	11,4	13,9
Delvis enig	21,5	22,2
Helt enig	58,2	54,2
Total	100,0	100,0

Det er et stabilt flertall på rundt 80 % av elevene som tar bilder med mobiltelefonen i de to målingene. Det er store forskjeller mellom kjønnene, 94 % av jentene tok bilder med mobiltelefonen og bare 53 % av guttene i målingen i 2007, tallene for 2008 viser en svak utjevning med 86,5 % jenter og 59 % gutter.

Tabell 7.2 Bruker digitalt kamera for å ta bilder

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	2,5	1,4
Helt uenig	7,6	4,2
Delvis uenig	16,5	5,6
Delvis enig	38,0	36,1
Helt enig	35,4	52,8
Total	100,0	100,0

Det er en markant økning i antall som bruker digitalt kamera for å ta bilder. I målingen for 2007 svarte 35,4 % helt enig på spørsmålet, men det for siste

måling var hele 52,8 % som var helt enig. Det er også kjønnsforskjeller for dette spørsmålet. 86 % av jentene og 53 % av guttene brukte digitalt kamera i 2007, for siste måling er tallene 95,6 % av jentene og 78 % av guttene.

Tabell 7.3 Bruker verktøy for å endre egne bilder

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	6,3	2,7
Helt uenig	20,3	26,0
Delvis uenig	19,0	15,1
Delvis enig	25,3	27,4
Helt enig	29,1	28,8
Total	100,0	100,0

Det er et meget stabilt antall som er helt eller delvis enig i om de bruker verktøy for å endre egne bilder i begge undersøkelsene.

Tabell 7.4 Benytter viskelær ved bearbeidelse av bilder

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	6,3	8,3
Helt uenig	20,3	30,6
Delvis uenig	19,0	29,2
Delvis enig	25,3	19,4
Helt enig	29,1	12,5
Total	100,0	100,0

Det er derimot en betydelig nedgang i antallet som benytter viskelær ved bearbeidelse av bilder. For 2007 var ca. 40 % helt eller delvis uenig i påstanden mens det er øket til ca. 60 % for siste undersøkelse.

Tabell 7.5 Fjerner røde øyne på bilder

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,1	8,2
Helt uenig	17,7	20,5
Delvis uenig	15,2	8,2
Delvis enig	30,4	24,7
Helt enig	31,6	38,4
Total	100,0	100,0

Det er et rimelig stabilt antall på i overkant av 60 % som fjerner røde øyne på bilder i de to undersøkelsene

Tabell 7.6 Bruker bilder til innleveringer på skolen

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,1	6,8
Helt uenig	10,3	8,2
Delvis uenig	30,8	31,5
Delvis enig	38,5	35,6
Helt enig	15,4	17,8
Total	100,0	100,0

Det er et stabilt antall på rundt 54 % av elevene som bruker bilder til innlevering på skolen. Dette spørsmålet er uklart stilt, det er umulig å vite om de bruker digitale bilder til digital innlevering eller innlevering på papir. Det er en større andel av jenter enn gutter som bruker bilder ved innlevering på skolen i begge undersøkelsene.

Tabell 7.7 Bruker lag/layer for å bearbeide bilder

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	35,1	31,9
Helt uenig	26,0	23,6
Delvis uenig	15,6	12,5
Delvis enig	16,9	13,9
Helt enig	6,5	18,1
Total	100,0	100,0

For målingen i 2007 var det bare 23 % av elevene som brukte lag/layer for å bearbeide bilder, dette har steget til 32 % for siste måling. Det er også viktig å legge merke til at godt over 30 % av elevene svarer Vet ikke på spørsmålet i begge undersøkelsene.

Oppsummering bearbeiding av bilder

Det å ta bilder både med mobiltelefon og vanlig kamera er klart populært hos elevene. Det er et markant flertall av jentene som tar bilder, men en viss utjamning fra forrige måling kan registreres. Ellers er det et stabilt antall på rundt 50 % av elevene som bearbeider bilder på en enkel måte eller som benytter bilder i innleveringer på skolen. Når det gjelder litt mer avansert bruk som bruk av viskelær eller lag/layers er det bare rundt 30 % som benytter disse mulighetene ved bildebehandling. Vi legger også merke til at 32 % svarer «Vet ikke» til spørsmålet angående bruk av lag/layers.

8. VIDEO

Vi stilte en gruppe spørsmål for å kartlegge elevene sin erfaring med å bruke videoprogrammer.

Tabell 8.1 Tar opp video med mobiltelefon

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke		2,7
Helt uenig	10,4	14,9
Delvis uenig	20,8	16,2
Delvis enig	33,8	24,3
Helt enig	35,1	41,9
Total	100,0	100,0

I overkant av 65 % sier at de bruker mobiltelefon til å ta opp video i begge målingene.

Tabell 8.2 Bruker videokamera

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,2	4,1
Helt uenig	22,1	23,0
Delvis uenig	24,7	27,0
Delvis enig	27,3	25,7
Helt enig	20,8	20,3
Total	100,0	100,0

Det er også stabilt godt over 45 % som sier at de bruker videokamera i de to målingene.

Tabell 8.3 Bruker videoredigeringsprogram

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	3,9	5,5
Helt uenig	19,5	28,8
Delvis uenig	20,8	16,4
Delvis enig	23,4	17,8
Helt enig	32,5	31,5
Total	100,0	100,0

Det er en nedgang i antall elever som bruker videoredigeringsprogram fra 2007 til 2008. Dette kommer klart frem nær en ser på svarprosenten under Helt uenig som stiger fra 19,5 % til 28,8 %.

Tabell 8.4 Vektlegger overganger mellom ulike sener i videoene

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	9,1	12,2
Helt uenig	13,0	27,0
Delvis uenig	19,5	16,2
Delvis enig	41,6	33,8
Helt enig	16,9	10,8
Total	100,0	100,0

Det er også en nedgang i antall som vektlegger overganger mellom ulike sener i videoene. Her er svarprosenten under Helt uenig fordoblet seg fra 2007 til 2008. Etersom vi positivt vet at alle elevene har arbeidet med mye med verktøyet Photo Story innværende skoleår, synes denne utvikling noen merkelig. Dette verktøyet innbyr til å legge inn overganger mellom de ulike senene i den videoen som verktøyet produserer. Det er mulig man kan reise spørsmål med om i hvilken grad elevene har gitt pålitelige svar.

Tabell 8.5 Bruker dreiebok når jeg skal lage ny video

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	37,7	31,9
Helt uenig	20,8	31,9
Delvis uenig	19,5	12,5
Delvis enig	14,3	12,5
Helt enig	7,8	11,1
Total	100,0	100,0

Det kan synes som det er et stabilt antall som er helt eller delvis enig i denne påstanden i de to undersøkelsene, men det er en markant økning i antallet som svarer Helt uenig. Det er også interessant å legge merke til den høye andelen av elever som svarer Vet ikke på dette spørsmålet i begge målingene.

Oppsummering video

Det er klart at det er populært å ta opp video med mobiltelefonen, ikke fullt så aktuelt å benytte et videokamera. Det virker også som det er et stabilt antall elever som tar opp videoer. Vi registrerer også en nedgang i antall elever som bruker videoredigeringsprogram på ulike måter. Planlegging av video er heller ikke vanlig blant elevene og hele 64 % svarer «Vet ikke» eller er helt uenige i at de benytter dreiebok når de skal lage en ny video.

9. LYD

Tabell 9.1 Tar opp lyder/stemmer med mobiltelefon

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke		5,5
Helt uenig	18,2	30,1
Delvis uenig	26,0	17,8
Delvis enig	28,6	24,7
Helt enig	27,3	21,9
Total	100,0	100,0

Det er en klar nedgang i antall elever som er helt eller delvis enig i at de tar opp lyder/stemmer med mobiltelefonen. I begge målingene er det noen flere jenter enn gutter som bruker mobiltelefonen på denne måten.

Tabell 9.2 Redigerer lydopptak på datamaskin

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	6,5	8,2
Helt uenig	33,8	37,0
Delvis uenig	26,0	17,8
Delvis enig	23,4	21,9
Helt enig	10,4	15,1
Total	100,0	100,0

Det er et rimelig stabilt svar i begge målingene på om elevene redigerer lydopptak på datamaskinen. I begge målingene er det en betydelig overvekt av gutter som er helt enige i at de redigerer lyd.

Tabell 9.3 Lager hørespill som del av sammensatte tekster

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	9,1	11,1
Helt uenig	46,8	52,8
Delvis uenig	23,4	22,2
Delvis enig	16,9	6,9
Helt enig	3,9	6,9
Total	100,0	100,0

Det er en nedgang i antallet elever som er helt eller delvis enig i at de lager hørespill som del av sammensatte tekster. Dette kan synes litt merkelig siden alle elever har benyttet verktøyet Photo Story, med opptak av egen stemme, for å lage sammensatte tekster inneværende skoleår. Elevene kan ikke oppfatte at dette spørsmålet vil kunne omfatte også den aktiviteten. Det kan også være noe med spørsmålsformuleringen, den innbyr kanskje til å tenke på radio og ikke den aktiviteten som elevene vitterlig har bedrevet på skolen.

Tabell 9.4 Tar ofte opp egen stemme

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,2	7,1
Helt uenig	42,9	52,9
Delvis uenig	26,0	20,0
Delvis enig	18,2	12,9
Helt enig	7,8	7,1
Total	100,0	100,0

Også for dette spørsmålet er det en nedgang i antall elever som er helt eller delvis enig. Når vi vet at alle elever har tatt opp egen stemme ved hjelp av Photo Story er det noe som ikke stemmer. Elevene kan heller ikke her se at spørsmålet er generelt og ikke avhengig at et gitt verktøy for lydopptak. Mens det i 2007 var neste 37 % av gutten og 17 % av jentene som var helt eller delvis enige i spørsmålet er det for siste måling er de tilsvarende tallene 24 % for gutter og 18 % for jenter.

Tabell 9.5 Lager ofte egen musikk som brukes i sammensatte tekster

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	6,7	7,0
Helt uenig	53,3	53,5
Delvis uenig	17,3	25,4
Delvis enig	14,7	5,6
Helt enig	8,0	8,5
Total	100,0	100,0

Det er også færre som sier at de ofte lager egen musikk som brukes i sammensatte tekster for undersøkelsen i 2008 sammenlignet med 2007. Det er noen flere gutter enn jenter som er helt eller delvis enige i spørsmålet i begge undersøkelsene

Oppsummering lyd

Lyd er et vanskelig tema og det er de færreste av elevene som bruker lyd aktivt og for de fleste av spørsmålene innenfor kapitlet er det registrert en nedgang fra forrige undersøkelse.

Det er mulig at dette er en svakhet ved spørreskjemaet siden de alle fleste av elevene har laget ulike typer hørespill og sammensatte tekster med opptak av egen stemme. Hvorfor bare 20 % av elevene da svarer at de har tatt opp egen stemme bør undersøkes videre. Riktig nok har de i tilfellet benyttet verktøyet PhotoStory, men dette kapitlet er ikke bundet til noe spesielt verktøy.

10. DATASPILL

Tabell 10.1 Spiller ofte dataspill

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	1,4
Helt uenig	20,8	24,7
Delvis uenig	20,8	27,4
Delvis enig	20,8	20,5
Helt enig	36,4	26,0
Total	100,0	100,0

Det er en nedgang i antall elever, ca. 10 %, som ofte spiller dataspill fra 2007 til 2008. Det er om lag 6 ganger så mange gutter som jenter som spiller ofte i begge undersøkelsene.

Tabell 10.2 Spiller dataspill med andre på nett

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	2,6	
Helt uenig	30,3	39,7
Delvis uenig	22,4	19,2
Delvis enig	7,9	13,7
Helt enig	36,8	27,4
Total	100,0	100,0

Det er også en svak nedgang i antall elever som sier at de spiller med andre på nett. Vi legger merke til at antallet som er helt enige i dette spørsmålet er helt tilsvarende til antallet som er helt enige i at de spiller ofte i begge

målingene. Dette kan bety at de som spiller ofte også spiller sammen med andre.

Tabell 10.3 Samarbeider ofte med andre når jeg spiller

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	3,9	
Helt uenig	32,9	38,4
Delvis uenig	19,7	21,9
Delvis enig	13,2	12,3
Helt enig	30,3	27,4
Total	100,0	100,0

Det kan være en svak nedgang også for dette spørsmålet, men vi legger også her merke til svarprosenten for kategorien Helt enig. Også her samsvarer denne godt med tilsvarende kategori for de to foregående spørsmålene.

Oppsummering dataspill

Det er en svak nedgang i alle tre spørsmålene om dataspill. Her er det om lag 6 ganger så mange gutter som jenter som svarer positivt på spørsmålene. Vi legger også merke til den stabile svarprosenten på helt eller delvis enig, noe som tyder på at de som spiller ofte også spiller med andre på nettet og samarbeider også med andre når de spiller.

11. INTERNETT

Tabell 11.1 Bruker ofte Internett

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	
Delvis uenig	1,3	
Delvis enig	6,5	4,1
Helt enig	90,9	95,9
Total	100,0	100,0

Her må vi kunne slutte at alle elevene bruker internett ofte. Dette har vært stabilt mellom de to undersøkelsene.

Tabell 11.2 Bruker ulike nettlesere

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	16,9	11,0
Helt uenig	2,6	2,7
Delvis uenig	9,1	
Delvis enig	18,2	15,1
Helt enig	53,2	71,2
Total	100,0	100,0

Det er en markant økning i antall elever som er helt eller delvis enig i at de bruker ulike nettlesere fra undersøkelsen i 2007 til den siste undersøkelsen.

Tabell 11.3 Finner ofte det jeg søker etter på Internett

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	1,4
Delvis uenig	1,3	
Delvis enig	22,1	16,4
Helt enig	75,3	82,2
Total	100,0	100,0

Her kan vi også slutte at alle elevene stort sett finner det de søker etter på internett og at dette har hold seg stabilt mellom de to målingene.

Tabell 11.4 Vet om det jeg finner på Internett er til å stole på

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,2	2,7
Helt uenig		6,8
Delvis uenig	10,4	13,7
Delvis enig	48,1	45,2
Helt enig	36,4	31,5
Total	100,0	100,0

Det er en liten nedgang i antallet som er helt eller delvis enig i at de vet at det de finner på internett er til å stole på fra undersøkelsen i 2007 til undersøkelsen i 2008. Vi legger også merke til at over 20 % er helt eller delvis uenig i påstanden.

Tabell 11.5 Bruker ofte det jeg finner på Internett i forbindelse med skolearbeid

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	1,4
Helt uenig	3,9	1,4
Delvis uenig	6,6	13,7
Delvis enig	25,0	21,9
Helt enig	63,2	61,6
Total	100,0	100,0

Det er et rimelig stabilt antall på over 80 % som bruker internett i forbindelse med skolearbeid i de to undersøkelsene.

Tabell 11.6 Vet om det er lovlig å bruke bilder som jeg finner på Internett

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	13,2	13,7
Helt uenig	3,9	5,5
Delvis uenig	13,2	21,9
Delvis enig	30,3	26,0
Helt enig	39,5	32,9
Total	100,0	100,0

Det er en nedgang i antall elever som svarer helt eller delvis enig i at de vet om det er lovlig å bruke bilder som de finner på internett, fra 70 % i 2007 til 59 % i 2008. Dette betyr at det er nær 40 % som er usikre på dette i følge målingen i 2008. Dette kan tyde på at temaet har vært litt for lite vektlagt i dette skoleåret.

Tabell 11.7 Letet først etter informasjon på Internett når jeg har en prosjektoppgave

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	1,4
Delvis uenig	3,9	8,2
Delvis enig	27,6	24,7
Helt enig	67,1	65,8
Total	100,0	100,0

Det er stabilt over 90 % som svarer helt eller delvis enig i at de først leter etter informasjon på internett når de har prosjektoppgaver i begge undersøkelsene.

Tabell 11.8 Er nøye med alltid å sjekke kildene jeg bruker i mine oppgaver

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,3	9,6
Helt uenig	7,9	8,2
Delvis uenig	17,1	31,5
Delvis enig	36,8	35,6
Helt enig	32,9	15,1
Total	100,0	100,0

Det er en halvering av antall elever, fra 33 % til 15 %, som er helt enige i at de er nøye med å sjekke kildene de benytter i egne oppgaver fra undersøkelsen i 2007 til 2008.

Tabell 11.9 Refererer alltid til kildene jeg benytter

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	4,0	5,6
Helt uenig	2,7	4,2
Delvis uenig	14,7	20,8
Delvis enig	42,7	25,0
Helt enig	36,0	44,4
Total	100,0	100,0

Det er en klar økning i antall elever som er helt enige i at de refererer til kildene som benyttes fra undersøkelsen i 2007 til 2008. I samme tidsrom er det en enda større nedgang i antallet som er delvis enig i påstanden.

Tabell 11.10 Vet hvilke opplysninger jeg kan legge ut på nettet

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	6,5	6,8
Helt uenig	22,1	21,9
Delvis uenig	2,6	8,2
Delvis enig	20,8	19,2
Helt enig	48,1	43,8
Total	100,0	100,0

Det er et stabilt antall, godt over 60 %, som vet hvilke opplysninger som kan legges ut på nettet i de to undersøkelsene. Det er samtidig nær 30 % som svarer at de ikke vet eller er helt uenig i påstanden. Dette tyder på at det bør undervises mer i dette temaet.

Tabell 11.11 Vet hvilke opplysninger jeg kan legge ut om andre personer på nettet

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	14,3	6,9
Helt uenig	23,4	26,4
Delvis uenig	3,9	5,6
Delvis enig	16,9	19,4
Helt enig	41,6	41,7
Total	100,0	100,0

Det er også her et stabilt antall, rundt 60 %, som vet hvilke opplysninger om andre personer som kan legges ut på nettet i de to undersøkelsene. Det er samtidig over 30 % som svarer at de ikke vet eller er helt uenig i påstanden. Dette tyder også på at det bør undervises mer i temaet.

Tabell 11.12 Opplysninger på Wikipedia er til å stole på

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	9,2	5,6
Helt uenig	5,3	13,9
Delvis uenig	11,8	25,0
Delvis enig	39,5	31,9
Helt enig	34,2	23,6
Total	100,0	100,0

Det er en markant nedgang i antall elever som er helt eller delvis enig i at opplysninger på Wikipedia er til å stole på. Rundt 74 % mente dette i 2007, mens bare 55 % mener tilsvarende i siste undersøkelse. Det er gjort undersøkelser av Wikipedia kontra andre leksikon hvor resultatet har vært at det er funnet færre feil i Wikipedia enn i tilsvarende bokleksikon. På den andre siden er det ingen egen kvalitetssikring på dette nettleksikonet noe som gjør at ikke alle er like sikre på opplysningene som er samlet her.

Tabell 11.13 Opplysninger på Globalis.no er til å stole på

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	60,5	55,6
Helt uenig	11,8	15,3
Delvis uenig	9,2	9,7
Delvis enig	13,2	11,1
Helt enig	5,3	8,3
Total	100,0	100,0

Det mest interessante ved dette spørsmålet er at det er over 70 % i begge målingene som enten ikke vet om globalis.no er til å stole på eller de er helt uenige i påstanden. Dette tyder på at svært få av elevene kjenner til dette nettstedet og vet at det inneholder bare FN statistikk, og derfor burde være til å stole på.

Oppsummering Internett

Det store flertallet av elevene, mellom 80 % og 100 %, bruker Internett på den enkleste måten og finner svar på det de søker etter på nettet. Dette er enten stabilt eller så er det registrert en økning i bruken fra første til andre undersøkelse. Litt mer avansert bruk av Internett som lovlig bruk av bilder som finnes på nettet og kontroll av kildene på nettet, er det klar nedgang i antall elever som svarer positivt på spørsmålene. Det er over 60 % av elevene som svarer positivt på spørsmålene om hvilke opplysninger de kan legge ut på nettet og at de alltid refererer til kildene som de benytter. Vi legger også merke til at det er færre som stoler på Wikipedia og svært få som kjenner til nettstedet Globalis.no.

12. E-POST

Tabell 12.1 Bruker E-post ofte

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke		4,1
Helt uenig	7,8	11,0
Delvis uenig	20,8	31,5
Delvis enig	42,9	30,1
Helt enig	28,6	23,3
Total	100,0	100,0

Det er en klar nedgang i antall som bruker E-post ofte, fra 71 % i 2007 til 53 % i 2008. Dette er vel en trend som flere har registrert, at ungdom ikke bruker E-post ofte.

Tabell 12.2 Vet hvordan dokumenter skal legges ved som vedlegg til E-post

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	2,6	1,4
Helt uenig	2,6	4,1
Delvis uenig	6,5	4,1
Delvis enig	11,7	20,5
Helt enig	76,6	69,9
Total	100,0	100,0

Det er et stabilt antall av elevene i begge undersøkelsene som vet hvordan dokumenter skal legges ved som vedlegg til E-poster, rundt 90 % i begge målingene.

Tabell 12.3 Vet når det er farlig å åpne et vedlegg til en E-post

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	10,5	5,5
Helt uenig	3,9	8,2
Delvis uenig	14,5	16,4
Delvis enig	19,7	17,8
Helt enig	51,3	52,1
Total	100,0	100,0

Det er også et stabilt antall av elevene i begge undersøkelsene som vet når det er farlig å åpne et vedlegg til en E-post, rundt 70 % i begge målingene og av disse er over halvparten av elevene helt enige i utsagnet.

Oppsummering E-post

Det er registrert en nedgang i elevens bruk av E-post. Dette er en tendens som flere har registrert. Antallet elever som behersker E-post med den funksjonaliteten det spørres om her er stabilt.

13. NETTADRESSER ELEVENE BRUKER

Tabell 13.1 Bruker ofte YouTube

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	2,7
Helt uenig	10,4	9,6
Delvis uenig	9,1	13,7
Delvis enig	26,0	21,9
Helt enig	53,2	52,1
Total	100,0	100,0

Det er et stabilt flertall av elevene, rundt 75 %, som bruker YouTube ofte i begge målingene. Her er det store kjønnsforskjeller i det mer enn dobbelt så mange gutter som jenter er helt enige i bruken av nettstedet i begge målingene.

Tabell 13.2 Har lagt ut egen video på YouTube

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke		4,1
Helt uenig	74,0	64,4
Delvis uenig	5,2	8,2
Delvis enig	6,5	6,8
Helt enig	14,3	16,4
Total	100,0	100,0

Det er også et stabilt mindretall av elevene som har lagt ut egen video på YouTube. Her er det ekstreme kjønnsforskjeller. 27 % av guttene og bare 2 %

av jentene var helt enige i målingen for 2007, mens de tilsvarende tallene for 2008 er 34,5 % av guttene og 4,5 % av jentene.

Tabell 13.3 Har egen profil på Facebook

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	3,9	2,8
Helt uenig	70,1	48,6
Delvis uenig	2,6	1,4
Delvis enig	2,6	1,4
Helt enig	20,8	45,8
Total	100,0	100,0

Det er en kraftig økning av antall elever som sier at de har egen profil på Facebook, fra 21 % i 2007 til hele 46 % i 2008. Også her er det store kjønnsforskjeller med cirka 3 ganger så mange jenter som gutter med egen profil, dette er for begge undersøkelsene.

Tabell 13.4 Bruker FaceBook til å kommunisere med andre

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	3,9	2,8
Helt uenig	74,0	48,6
Delvis uenig	3,9	4,2
Delvis enig	13,0	11,1
Helt enig	5,2	33,3
Total	100,0	100,0

Det er også en kraftig økning i antall elever som kommuniserer med andre på Facebook fra nesten ingen i 2007 til hver tredje i 2008. I all vesentlighet er det jentene som bruker denne formen for kommunikasjon, over 60 % av jentene, men bare 18 % av guttene var helt eller delvis enig i påstanden i undersøkelsen fra 2008.

Tabell 13.5 Ser ofte på deiligst.no

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,1	
Helt uenig	78,2	
Delvis uenig	3,4	
Delvis enig	2,3	
Helt enig	3,4	
Total	100,0	

Dette spørsmålet var kuttet ut fra undersøkelsen i 2008. Konklusjonen fra forrige måling var det er svært få som bruker dette nettstedet og at det derfor ikke er av interesse for den videre undersøkelsen.

Tabell 13.6 Ser ofte på Hamarungdom 2008-Nettby.no

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	1,3	1,4
Helt uenig	29,9	19,2
Delvis uenig	11,7	11,0
Delvis enig	22,1	16,4
Helt enig	35,1	52,1
Total	100,0	100,0

Undersøkelsen har bytte ut det sosiale nettstedet Hamarungdommen med det andre sosiale nettstedet Nettby. Dette er på grunn av at Hamarungdommen som nettsted er nedlagt. For undersøkelsen er det allikevel av interesse å se på hvordan elevene bruker slike sosiale nettsteder. Vi ser at det er nær 70 % av elevene som bruker Nettby i den siste undersøkelsen, mens det var 57 % som benyttet Hamarungdommen i 2007. Det virker som om de sosiale nettstedene også brukes av flest jenter, for 2008 var det over 80 % av jentene som var helt eller delvis enig i ofte bruk av Nettby, mens i underkant av 50 % av guttene brukte dette nettstedet.

Tabell 13.7 Har egen side på Hamarungdom 2008-Nettby.no

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke		1,4
Helt uenig	29,9	16,4
Delvis uenig	3,9	4,1
Delvis enig	10,4	1,4
Helt enig	55,8	76,7
Total	100,0	100,0

Det er også mange som har egen side på Nettby i følge målingen i 2008, over 75 %. Også her er jentene i flertall med over 80 % som er helt enig i at de har egen side, mens det er i underkant av 70 % av guttene.

Tabell 13.8 Kommuniserer med andre på Hamarungdom 2008-Nettby.no

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke		1,4
Helt uenig	32,5	19,2
Delvis uenig	14,3	11,0
Delvis enig	16,9	13,7
Helt enig	36,4	54,8
Total	100,0	100,0

Vi legger merke til at neste 70 % av elevene kommuniserer med andre på Nettby i følge undersøkelsen i 2008. Også for kommunikasjon på det sosiale nettstedet er jentene i klart flertall. Det er også interessant å sammenligne dette antallet med svarene på om de kommuniserer på læringsplattformen, hvor det er liten aktivitet.

Tabell 13.9 Har egen Blogg

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,3	8,5
Helt uenig	76,3	76,1
Delvis uenig	3,9	2,8
Delvis enig	5,3	4,2
Helt enig	9,2	8,5
Total	100,0	100,0

Det er stabilt meget få av elevene som har egen blogg.

Tabell 13.10 Har utviklet eget nettsted

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	5,3	11,1
Helt uenig	60,5	69,4
Delvis uenig	5,3	4,2
Delvis enig	5,3	5,6
Helt enig	23,7	9,7
Total	100,0	100,0

Det er en klar nedgang i antall elever som har laget eget nettsted fra undersøkelsen i 2007 til undersøkelsen i 2008. Det er mulig at elevene tolker spørsmålet som om de har utviklet et eget nettsted etter forrige spørreundersøkelse og at dette kan forklare nedgangen. Alternativt er at det var en del elever som ikke forsto spørsmålet sist gang og som derfor svarte feil da.

Tabell 13.11 Er aktiv på Windows Live/MSN og bruker dette til å kommunisere med venner

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke		4,2
Helt uenig	3,9	6,9
Delvis uenig	1,3	1,4
Delvis enig	13,0	9,7
Helt enig	81,8	77,8
Total	100,0	100,0

Det er et rimelig stabilt flertall av elevene som bruker Windows Live/MSN som kommunikasjonsmiddel. Mens det ved forrige måling var et flertall av jenter som benyttet dette verktøyet har det ved den siste målingen jevnet seg ut og det er om lag like mange gutter som jenter som bruker MSN.

Tabell 13.12 Bruker aktivt diskusjonsgrupper på Internett

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	11,7	5,5
Helt uenig	39,0	50,7
Delvis uenig	22,1	19,2
Delvis enig	13,0	16,4
Helt enig	14,3	8,2
Total	100,0	100,0

Det er en klar nedgang på antall elever som benytter seg av diskusjonsgrupper på nettet. I siste måling er det over halvparten av elevene som er helt uenig i påstanden.

Tabell 13.13 Bruker utdanning.no når jeg løser skoleoppgaver

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	11,7	12,9
Helt uenig	66,2	62,9
Delvis uenig	11,7	14,3
Delvis enig	5,2	7,1
Helt enig	5,2	2,9
Total	100,0	100,0

Det er stabilt meget få av elevene som benytter nettstedet utdanning.no for å løse skoleoppgaver. Rundt 10 % i begge undersøkelsene var helt eller delvis enig i spørsmålet.

Tabell 13.14 Bruker skoleportalen.no når jeg løser skoleoppgaver

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	10,4	12,9
Helt uenig	66,2	67,1
Delvis uenig	10,4	12,9
Delvis enig	10,4	5,7
Helt enig	2,6	1,4
Total	100,0	100,0

Det er også stabilt meget få av elevene som benytter nettstedet skoleportalen.no for å løse skoleoppgaver. Rundt 12 % var helt eller delvis enig i påstanden i undersøkelsen fra 2007 og rundt 7 % i siste undersøkelse.

Tabell 13.15 Er blitt oppfordret til å bruke læringsportaler til skolearbeid

	Prosent -07	Prosent -08
Vet ikke	15,6	13,0
Helt uenig	33,8	40,6
Delvis uenig	13,0	20,3
Delvis enig	22,1	20,3
Helt enig	15,6	5,8
Total	100,0	100,0

Det er en markant nedgang i antall elever som sier at de er oppfordret til å bruke læringsportaler til skolearbeid, i 2007 var med enn 15 % helt enig i påstanden mens dette har sunket til under 6 % for 2008.

Oppsummering nettstedene elevene bruker?

Et stabilt flertall av elevene bruker YouTube ofte, mens svært få har lagt ut egen video. Av de som har lagt ut video er det i hovedsak bare gutter som svarer positivt på det. Sosiale nettsteder som Facebook og Nettby har fått en markant økning i besøkene. Disse sidene brukes også aktivt til kommunikasjon med andre og med egne sider. Det er overvekt av jenter som benytter disse sosialt nettstedene på alle måter. Kommunikasjon på MSN er også svært populært hos elevene og her er det ingen registrert kjønnsforskjell. Blogging og utvikling av eget nettsted er av svært liten interesse for elevene. Vi legger til slutt merke til at de kjente læringsportalene som utdanning.no og skoleportalen.no er av svært liten interesse for elevene og at de i liten grad blir oppfordret til å benytte disse portalene.

14. OPPSUMMERING

Nesten 90 % av elevene på trinnet har tilgang til Pc hjemme og neste alle liker å jobbe med Pc og det er et redskap som de aller fleste bruker daglig. Men det er stor variasjon i hvor mye tid de bruker foran PC daglig. Det virker som det er en utjevning mellom kjønnene i hvordan de benytter PC-en. Det var større variasjon mellom guttene enn jentene i målingen fra 2007 enn det er i den siste målingen.

Når det gjelder basiskunnskaper er det stabilt mellom 80 % og 90 % som behersker de fleste av de spørsmålene som stilles i undersøkelsen. For disse spørsmålene er svarprosenten i kategoriene Vet ikke eller helt uenig rundt 2 %. Dette må sies å være tilfredsstillende.

Det er en nedgang av antall elevene som sier at de bruker læringsplattformen ofte. Det er noe overraskende ettersom den er lansert som et selvfølgelig læringsredskap ved skolen og en sentral del i den digitale satsingen. Rundt halvparten av elevene ser ikke på læringsplattformen som et sted der de finner aktuelle opplysninger om skolearbeidet, de mener de ikke finner aktuelle dokumenter fra lærerne der. Derimot er det flere som sier at de leverer skolearbeid inn på plattformen. Det er en markant nedgang i bruken av læringsplattformen for å kommunisere med andre elever, mens det for andre kommunikasjonsformer er en betydelig økning. Betyr dette at lærerne ikke bruker plattformen ofte og det derfor ikke er et naturlig sted for elevene å gå inn daglig?

Skriveprogrammet Word er det rundt 60 % av elevene som bruker det ofte. Det er registrert en liten økning i antallet som benytter Word på den aller

enkleste måten. De fleste bruker Word i forbindelse med skriftlige lekser. De fleste vet også hvordan de skifter stiler, bruker stavekontroll, setter inn bilder. Men det trengs stadig noe opplæring i plassering av tabeller, bruke gjennomgangsverktøy, stikkordsregister og generere innholdsfortegnelse. Det kan derfor være ønskelig med mer opplæring på funksjoner i Word.

Excel er det kapittelet i undersøkelsen hvor det er mest fremgang å spore. Mens det i 2007 målingen bare var nesten 4 % som skrev egne formler i Excel er det i siste måling 23 % av elevene som var helt enig i at de kunne dette. Dette tyder på at opplæringen i Excel har vært god så langt. Det er allikevel mye usikkerhet blant elevene angående dette verktøyet. Over halvparten sier i 2008 målingen at de er usikre på å skrive egne formler eller å lage grafisk framstillinger med verktøyet. Det er stadig behov for ytterligere opplæring dersom skolen mener at Excel er et program som elevene skal kunne bruke.

Power Point er stadig det programmet som flest elever behersker, spesielt på et litt enkelt nivå. Det er gledelig at elevene har endret holdning til mengden av tekst i presentasjoner. Dette har det også vært fokusert på i undervisningen. De litt mer avanserte funksjonene i verktøyet ser ikke ut til å være av interesse, men disse funksjonene er antagelig heller ikke benyttet ofte av lærerne. Skolen har også innført Photo Story som er et verktøy som appellerer til bruk av opptak av egen stemme i presentasjoner. Derfor blir det mindre viktig å benytte denne funksjonaliteten i Power Point.

Mange elever tar bilder, video og lydopptak ved hjelp av mobiltelefonen. Jentene er mer ivrige enn guttene. Det er imidlertid behov for opplæring på ulike typer av redigering og planlegging av opptakene. Dette gjelder både video, lyd og bilder. Det er godt over halvparten av elevene som ikke vet eller er helt uenig i bruk av lag/layer i bildebehandling. Det samme gjelder for bruk av dreiebok ved planlegging av video. Dette er stabilt for begge målingene.

Det er stadig omtrent halvparten av elevene som spiller dataspill, men det er litt færre i 2008 enn det var i 2007. I all hovedsak er det gutter som spiller dataspill.

Nesten alle elevene er på Internett. De aller fleste googler for å finne det de trenger, bortsett fra det er de på Facebook, Nettby, YouTube og MSN. Det har bl.a. vært en formidabel økning i bruken av Facebook fra den første målingen til den siste. Også på kommunikasjonssiden har det vært en kraftig økning både på Facebook, Nettby og MSN. Denne økningen av kommunikasjon må sees på i sammenheng med en markant nedgang i kommunikasjonen ved hjelp av læringsplattformen som skolen benytter. Elevene bruker ofte internett i forbindelse med skolearbeid, men de er ukritiske til hva de finner der og hvilke juridiske begrensninger det er på å benytte det materialet de finner og hva de kan legge ut på nettet. Dette sier vi på tross av at mange elever selv sier at de er sikre på hva som er lovlig og hva som er gode kilder. Vi tolker svarene under ett til at det stadig er behov for ytterligere gjennomgang av nettvett.

Referanse

Faugli, B., Hope, R., Wikan, G., & Mølster, T. (2008). *Kartlegging av digital kompetanse i ungdomsskolen : arbeidsrapport 1 : Ajer*. (Høgskolen i Hedmark Notat nr. 4, 2008). Elverum: Høgskolen i Hedmark.